

"Împreună împotriva discriminării"

**ROMÂNIA INCLUSIVĂ
FEDERAȚIA ORGANIZAȚIILOR PENTRU
PERSOANE CU DIZABILITĂȚI
INTELECTUALE DIN ROMÂNIA**
STR. C-TIN DANIEL # 3,
SECTOR 1, BUCUREȘTI
Tel./Fax : 021 312 7489
E-mail: dizabilitati@dnt.ro

**EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ DIN DOMENIUL
SERVICIILOR COMUNITARE PRIVIND COPIII ȘI
TINERII CU DIZABILITĂȚI DIN ROMÂNIA**

FINANȚATOR:
unicef

Acest document a fost alcătuit pe baza răspunsurilor primite de la organizațiile prezente în broșură. Prezentarea fiecărui proiect aparține organizației care îl implementează.

Colectivul de redactare:

- **Emanuela Leampăr** – președinte România Inclusivă
- **Laila Onu** – vicepreședinte România Inclusivă
- **Lavinia Ardeleanu** – coordonator proiect România Inclusivă

Autorii broșurii mulțumesc tuturor organizațiilor care au trimis răspunsurile la chestionarele „Exemple de Bună Practică”.

CUPRINS:

1. „România în marș” – Cuvânt înainte de Victor Wahlstrom coord. PMAG	4
2. România Inclusivă - Parteneriatul public – privat pentru adoptarea Strategiei Naționale pentru Egalizarea Șanselor Persoanelor cu Dizabilități	5
3. Fundația de Abilitare „Speranța”, Timișoara – Proiectul „Intervenție Timpurie	7
4. Fundația de Abilitare „Speranța”, Timișoara – Centrul de Educație Specială Speranța	8
5. Asociația „Lacrima”, Bistrița – proiectul „Diminuarea barierelor existente în calea integrării psiho – sociale a copiilor cu deficiențe mentale grave	9
6. Asociația „Lacrima”, Bistrița - Simpozionul Național – „Servicii alternative și tranziția la viața de adult pentru adolescenții cu handicap sever și profund”	10
7. Fundația „Pentru Voi” din Timișoara – Centrul de zi	11
8. Fundația „Pentru Voi”, Timișoara – Proiectele DINA, DINU, LAURA – locuințe protejate	13
9. Asociația Handicapaților Somatici din România, București – Centrul de Recuperare și Reintegrare Socială	14
10. Fundația Alpha Transilvania – Institutul pentru Reabilitarea și Integrarea Persoanelor cu Dizabilități – IMPACT, din Târgu Mureș –proiectul „Perseverența”	15
11. Societatea Română Speranța, Timișoara – proiectul „Sprijin și cămin pentru copii cu dizabilități intelectuale din familii în situații de criză”	16
12. Asociația „Phoenix Speranța”, Mediaș – proiectul „Acces egal pe piața muncii	17
13. Asociația ARPEHAM – Centru de Zi pentru Copiii cu Handicap Mental Sever	18
14. Centrul „PRIMĂVARA”, Reșița – Centrul pilot de educație specială și recuperare pentru copii	19
15. Asociația „Îngerii Speranței”, Lugoj – Centrul de zi și Centrul Rezidențial de Recuperare și Reabilitare	21
16. Asociația Langdon Down Oltenia – Centrul educațional Teodora (Aldo – Cet)	22
17. Asociația ESPERANDO Baia Mare – Centru de zi pentru copiii cu dizabilități psiho – neuro – motorii	24
18. Obstacole în calea dezvoltării serviciilor comunitare pentru persoane cu dizabilități intelectuale	25

1. România în marș

Peste 600 de milioane de persoane din întreaga lume au un anumit tip de dizabilitate. Peste două treimi dintre acestea trăiesc în țări în curs de dezvoltare sau în țări cu economie în tranziție. Doar o mică parte beneficiază de educație sau reabilitare. Situația din țările dezvoltate nu este nici ea foarte diferită. Persoanele cu dizabilități sunt abuzate și discriminate zilnic și în mod regulat, în fiecare țară din lume.

Cum este posibil acest lucru, având în vedere toate instrumentele legale internaționale, naționale și regionale privind drepturile omului care există? Nu există nici o îndoială că persoanele cu dizabilități își pot revendica aceste drepturi prevăzute în documentele obligatorii din punct de vedere legal; de asemenea, sunt cetățeni ai țării lor, nu mai puțin îndreptățiți la considerație, respect și protecție decât concetățenii lor. Principalele motive sunt o conducere deficitară, corupția, administrația neinformată, atitudinile negative, lăcomia, lipsa solidarității, indiferența ONU, o mișcare a dizabilității slabă.

Există, de asemenea, și mii de exemple de bună practică, ce demonstrează că se poate și fără astfel de încălcări. Prin inițiativa organizațiilor ce se ocupă cu persoanele cu dizabilități, deseori în colaborare cu autoritățile, s-a dovedit că persoanele cu dizabilități pot participa pe deplin, și ca cetățeni egali, la viața din propria comunitate.

România nu face excepție nici de la afirmația că persoanele cu dizabilități sunt excluse din viața comunitară, nici de la cea privind existența exemplelor de bună practică. Numărul copiilor din instituțiile inumane s-a redus în favoarea vieții în comunitate. Cu noua Strategie Națională privind Dizabilitatea bazată pe Regulile Standard ale ONU și inițiată de către România Inclusivă, vom vedea aceeași tendință și la adulți. Exemplele de bună practică prezentate în această broșură, editată în colaborare cu UNICEF, sunt relevante. Cred cu tărie că România se află pe drumul cel bun!

Reprezentanța UNICEF din România este ea însăși un exemplu de bună practică. Reprezentații lor sunt oameni de acțiune, nu doar oameni ai vorbelor – care este cea mai răspândită metodă pentru sistemul ONU din toată lumea.

Oricum, sarcina de a schimba atitudinile celor cu putere de decizie și a administrațiilor de la nivel local, județean și național este crucială pentru a avea succes. Oamenii cu putere de decizie trebuie să accepte consecințele principiilor directe, și anume că dizabilitatea este o problemă a drepturilor omului, că persoanele cu dizabilități sunt cetățeni ca toți ceilalți, cu drepturi egale, îndreptățiți să crească și să trăiască în comunitate locală. Nu este suficient doar să informăm oamenii despre o schimbare pentru a-i avea alături. Acest lucru trebuie justificat, explicat și înțeles. Care este ținta? De ce facem acest lucru? Care este rolul meu? Cum mă va afecta pe mine? Toate aceste lucruri cer timp.

O altă condiție pentru succes este parteneriatul public – privat, cooperarea dintre autoritățile de la diferite nivele și ONG-uri. Ele sunt părți egale și au dreptul să fie tratate cu respect și ascultate.

Stockholm, Iunie, 2003

Victor Wahlström
Inclusion International, coordonator proiect
Grupul de Mobilizare al Părinților

2. România Inclusivă – Parteneriatul public – privat pentru adoptarea Strategiei Naționale pentru Egalizarea Șanselor Persoanelor cu Dizabilități

În februarie 2000, un grup de ONG-uri din Timișoara, toate membre ale România Inclusivă – Federația Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități Intelectuale, au luat inițiativa elaborării unui propunerii de Strategie Națională pentru Egalizarea Șanselor Persoanelor cu Dizabilități.

Această propunere de strategie a fost discutată la o conferință națională care a avut loc în martie 2000, la București, unde au participat reprezentanți ai 50 de ONG-uri, ai Ministerelor Muncii și Protecției Sociale, Educației și Sănătății, reprezentanți ai UE, ai Consiliului European, ai ONU, precum și alți factori de decizie. Invitatul principal a fost raportorul special al ONU în domeniul dizabilității, dl. Bengt Lindqvist.

La șase luni după această conferință s-a organizat un workshop la care a participat baroneasa Emma Nicholson de Winterbourne, raportorul Parlamentului European pentru România. Acest workshop a fost parte din lobby-ul pentru adoptarea strategiei. Atunci am fost foarte aproape de aprobarea propunerii de Strategie Națională de către fostul guvern, dar din păcate nu s-a reușit acest lucru. După 2000, odată cu schimbarea guvernului, s-a început o nouă campanie de lobby pentru adoptarea strategiei. Și de data aceasta, am fost sprijiniți în acțiunile de lobby de dl. Victor Wahlstrom, reprezentant al raportorului special al ONU, și de Delegația UE la București. Rezultatul campaniei de lobby a fost pozitiv: guvernul român a aprobat, la 31 octombrie 2002, Strategia Națională pentru Protecția Specială și Integrarea Socială a Persoanelor cu Dizabilități din România. Aceasta se bazează pe propunerea elaborată în 2000. Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap a dezvoltat această propunere și a adăugat anumite capitole speciale privind reforma administrativă a secretariatului. Documentul final completează Strategia Guvernamentală pentru Protecția Copiilor în Dificultate care a fost aprobată în 2001.

Strategia este elaborată pe baza Regulilor Standard ale ONU privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Dizabilități. Scopul acestei strategii este de a armoniza munca tuturor organizațiilor guvernamentale și non-guvernamentale implicate în sprijinirea persoanelor cu dizabilități și de a alinia politicile noastre cu standardele internaționale relevante, urmând a sta la baza viitoarelor politici privind persoanele cu dizabilități.

Strategia subliniază:

- importanța creării unei rețele de servicii pentru sprijinirea vieții independente în familie;
- servicii rezidențiale pe baze comunitare pentru copiii și adulții cu dizabilități;
- educație inclusivă și angajare inclusivă.

Un lucru important este evitarea instituționalizării, iar experiența pe care o avem în ultimii 13 ani a dovedit că indiferent câți bani sunt investiți în instituții, aici nu vor exista standarde de calitate înalte. De aceea dezinstituționalizarea este singura modalitate de creștere a calității vieții persoanelor cu dizabilități.

Introducerea de servicii de înaltă calitate pentru persoane cu dizabilități în comunitate necesită timp, bani și echipe dedicate, cu abilități și experiență. Pentru elaborarea unui plan de acțiune în vederea implementării Strategiei Naționale, Comisia Europeană a finanțat un proiect Twinning Light: "Finalizarea Strategiei Naționale Românești pentru Persoanele cu Dizabilități și Elaborarea unui Plan de Acțiune pentru perioada 2001 – 2005".

Obiectivele specifice ale acestui proiect sunt:

- Adoptarea de către guvern a unei propuneri de Strategie Națională actualizată, care să se bazeze pe modelele strategiilor statelor membre, în acord cu legislația europeană din domeniu, cu Regulile Standard ale ONU pentru Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Dizabilități, cu Carta Socială Europeană, cu Convenția Internațională a Muncii 159 privind instruirea și angajarea persoanelor cu dizabilități;
- Elaborarea Planului de Acțiune pentru implementarea strategiei pe termen scurt și mediu, 2002–2005, pe baza priorităților stabilite în raportul de evaluare a situației actuale din România. O atenție specială va fi acordată închiderii căminelor spitale, prin dezvoltarea de servicii sociale alternative.
- Dezvoltarea instituțională a SSPH

Proiectul este realizat de experții olandezi împreună cu SSPH. Încă de la început, ONG-urile au fost implicate în elaborarea Planului de Acțiune. În martie 2003 propunerea Planului de Acțiune a fost terminată, urmând să fie aprobată de către guvern.

Deoarece implementarea Planului de Acțiune înseamnă reformarea întregului sistem de asistență a persoanelor cu dizabilități, răspândirea modelelor de bună practică ce s-au dezvoltat în ultimii ani este importantă pentru dezvoltarea unei rețele de servicii pe baze comunitare în întreaga țară.

3. Fundația de Abilitare „Speranța” Proiectul „Intervenție timpurie”

Scopul proiectului: diminuarea sau eliminarea problemelor care apar între 0 – 6 ani, prin includerea copiilor născuți cu risc și a familiilor acestora într-un program de intervenție timpurie.

Obiective:

- Crearea unei rețele – model de servicii pentru intervenție timpurie;
- Oferirea de sprijin / suport familiilor: informare, consiliere, îndrumare;
- Oferirea de servicii specializate de sprijin pentru copii nou născuți cu risc;
- Constituirea unei baze de date statistice și informare privind intervenția timpurie.

Beneficiari: Programul de intervenție timpurie este destinat copiilor între 0 și 6 ani care au dizabilități sau întârzieri în dezvoltare, cât și familiilor lor, prin programe educaționale și de consiliere.

Activități:

- stabilirea unei baterii complexe pentru diagnosticare multidisciplinară;
- identificarea, încă din maternitate, a nașterilor cu risc;
- evaluarea complexă medico–psiho–socio–pedagogică a copiilor între 0- 6 ani care au fost născuți cu risc și a familiilor acestora;
- informarea și consilierea individuală și de grup a părinților („Școala Părinților”);
- îndrumarea familiilor spre servicii medico–psiho–pedagogice alternative;
- formarea de formatori în domeniul intervenției timpurii;
- elaborarea și editarea de materiale informative pentru specialiști și părinți;
- conceperea unei pagini web care să cuprindă informații despre intervenția timpurie;
- oferirea de servicii de specialitate pentru copii cuprinși în proiect;
- elaborarea unui studiu comparativ asupra impactului pe care îl are intervenția timpurie.

Finanțatori: Centrul pentru Politici și Servicii de Sănătate, București

Parteneri: Direcția Sanitară a Județului Timiș; Maternitatea Odobescu

4.Fundația de Abilitare „Speranța” Centrul de Educație Specială Speranța

Centrul este un parteneriat privat-public între Fundația de Abilitare „Speranța” și Ministerul Educației și Cercetării din România.

Scopul: activității sale este creșterea calității vieții copiilor cu nevoi speciale și a familiilor acestora prin:

- includerea în școli și grădinițe a copiilor cu nevoi speciale
- schimbare mentalității și atitudinii societății față de aceștia
- sprijinirea școlilor care integrează copii cu cerințe educative speciale
- întărirea colaborării cu familia
- crearea unui centru resursă pentru școlile obișnuite

Beneficiari: 300 copii cu dizabilități între 0-18 ani și familiile lor - copii cu handicap mental, epilepsie, paralizie cerebrală, sindrom Langdon Down, sindrom autist și sindrom Asperger, tulburări de comportament.

Servicii oferite:

a. În Centru

- evaluare și diagnosticare psihologică, medicală, pedagogică și socială
- programe de reabilitare / compensare individuale (logopedie, ergoterapie, kinetoterapie, învățare curriculară, terapie cognitiv-comportamentală, psihoterapie) sau în grupe mici (activități de club), consiliere parentală, sprijin și informare (Clubul Părinților), asistență socială
- orientare școlară și profesională

b. La domiciliu

- evaluare și diagnosticare psihologică, medicală, pedagogică și socială
- consiliere tip suport
- activități de stimulare polisenzorială
- programe de recuperare / compensare

c. În școli

- informarea și consilierea cadrelor didactice, a părinților copiilor cu dizabilități, a părinților colegilor de clasă
- advocacy pentru includerea copiilor cu dizabilități în școlile de masă
- suport la clasă prin profesor de sprijin
- adaptare curriculară
- oferirea unui model de integrare pentru alte școli din țară

d. Pentru copii abandonți în centre de plasament

- evaluarea copiilor cu dizabilități
- activități de recuperare
- includerea în familii naturale sau foster, sprijinirea și consilierea acestor familii
- asistarea la domiciliu a copiilor cu dizabilități incluși în familiile foster
- suport material pentru familii

Finanțatorii: Ministerul Educației, Consiliul Județean Timiș, SOROS, Organizația F.U.B. din Suedia.

5. Asociația „LACRIMA”, Bistrița Proiectul „Diminuarea barierelor existente în calea integrării psiho – sociale a copiilor cu deficiențe mentale grave”

Justificarea proiectului

Problematika copilului cu deficiențe nu constituie o preocupare deosebită în sistemul de protecție socială din România. Consecințele acestui lucru se reflectă în viața de zi cu zi a familiilor lor, prin întâmpinarea de dificultăți privind integrarea socială. Insuficient informați, fără un bagaj de cunoștințe, deprinderi și abilități psiho–sociale și pedagogice, acești părinți se confruntă cu nevoi la care nu știu cum să facă față.

Scopul:

Optimizarea și facilitarea accesului acestei pătri defavorizate la serviciile adecvate și încercarea de a-i conștientiza pe părinți de rolul major ce le revine în realizarea acestui deziderat.

Obiective:

- Facilitarea integrării sociale și școlare a copiilor cu deficiențe mintale grave și asociate, prin eliminarea barierelor existente în relațiile părinți – școală;
- Dobândirea de cunoștințe și deprinderi de îngrijire în rândul părinților;
- Susținerea autorităților locale în vederea organizării unor cursuri permanente.

Beneficiari: 48 de copii cu deficiențe mintale grave din Școala Specială „Lacrima”, părinții acestora și personalul angajat în procesul de școlarizare.

Activități:

S-au efectuat anchete sociale pentru a evalua nevoile specifice ale celor 48 de copii, necesare stabilirii planului de intervenție individual. Au avut loc seminarii cu părinții în vederea dobândirii minimumului de deprinderi și aptitudini necesare muncii de recuperare și integrare a copiilor. Un asistent social lucrează zilnic în școală pentru implementarea metodelor specifice și gestionarea unor baze de date necesare urmării rezultatelor muncii de integrare. S-au organizat întâlniri cu persoane din conducerea învățământului obișnuit, urmărind astfel creșterea gradului de acceptare a persoanele cu dizabilități.

S-au organizat nouă seminarii cu părinții copiilor din grupul țintă și cu membrii asociației, alături de alte trei ședințe la care a participat și personalul angajat al centrului; scopul acestora este sinteza nivelului de cunoaștere a participanților și asigurarea unei cooperări permanente și eficiente între personalul calificat și părinți, în vederea recuperării și integrării copiilor cu deficiențe mintale grave și /sau alte handicapuri grave. Pentru realizarea acestui obiectiv, un rol important îl va avea asistentul social. Pentru a crește toleranța față de persoanele cu dizabilități, s-au organizat două excursii (cu grupuri de 18 – 20 de copii) la care au participat copiii cu handicap grav din școala „Lacrima”, precum și alți copii din învățământul obișnuit, însoțiți de un cadru didactic din școala „Lacrima”.

Proiectul se finalizează cu un colocviu ce are ca obiectiv monitorizarea deciziilor de la nivel județean și național, în vederea responsabilizării lor față de protecția copilului cu handicap grav și sever.

Parteneri: Delegația Uniunii Europene, F. U. B. – Suedia, Kinderhelp Romanien Nordost Polder URK – Emmeloord, Holland, Organizația „Grădinița”, Bruxelles, Belgium.

6. Asociația „Lacrima”, Bistrița Simpozionul Național „Servicii alternative și tranziția la viața de adult pentru adolescenții cu handicap sever și profund”

La începutul anului 2002 Asociația „Lacrima” a obținut asistența tehnică și financiară din partea Reprezentanței UNICEF din România pentru realizarea unui Simpozion Național cu titlul „Servicii alternative și tranziția la viața de adult pentru adolescenții cu handicap sever și profund”.

Abordarea acestui subiect este necesară deoarece copiii cu dizabilități severe nu beneficiază, deocamdată, de programe de integrare adaptate stilului lor de dezvoltare psiho – neuromotorie. Acest fapt îi menține într-o stare de dependență față de cei din jur. Pentru a le crește gradul de autonomie trebuie găsite servicii specializate care să utilizeze proceduri noi, adaptate nevoilor specifice.

În acest context, simpozionul și-a propus să facă primii pași în soluționarea modalităților de schimbare a mentalității comunității, care să faciliteze procesul de (re) integrare în viața socială.

La Simpozionul Național, care s-a desfășurat timp de trei zile, au participat 85 de invitați, reprezentanți ai școlilor speciale, centrelor de zi, asociații și fundații, facultăți de profil, SSPH, ai administrației locale și ai firmelor care au sponsorizat activitatea, reprezentanți politici și ai Inspectoratelor Școlare Județene. S-au prezentat peste 20 de materiale legate de serviciile alternative și modalitățile de integrare a adolescenților, viitori adulți, în viața comunitară, teme care au avut un impact real în conștiința și mentalitatea celor prezenți. La închiderea activităților a avut loc evaluarea seminarului, apreciindu-se utilitatea acestuia.

7. Fundația „Pentru Voi” Centrul de zi

Fundația „Pentru Voi” are ca scop creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități intelectuale, iar filozofia sa este incluziunea, bazată pe credința că toți oamenii sunt egali și trebuie valorizați. Misiunea fundației o reprezintă promovarea unei noi politici sociale în România, bazată pe respectarea drepturilor omului și a Regulilor Standard ale ONU privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap.

Fundația „Pentru Voi” a încheiat, în 1996, un parteneriat cu Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Timiș și Primăria Timișoara, în urma căruia a luat ființă Centrul de Zi „Pentru Voi” cu locuințe protejate, unul din exemplele de parteneriat public-privat de succes din țară.

Centrul de zi este un serviciu pe baze comunitare pentru persoanele cu dizabilități intelectuale, ale cărui **obiective** sunt:

- creșterea gradului de independență personală, până la atingerea autonomiei maxim posibilă, pentru adulți cu dizabilități intelectuale
- integrarea adulților cu dizabilități intelectuale în comunitate

Beneficiari: 100 de persoane adulte cu dizabilități intelectuale și familiile lor.

Serviciile oferite:

- **Activități lucrative zilnice** în cinci ateliere (croitorie, tricotaje, țesut covoare, confecționare de felicitări, figurine de gips, realizarea de lumânări, tâmplărie, copy center, activități de grădinărit)
- **Activități de învățare a abilităților sociale și de comunicare** (auto gospodărire, educarea valorilor morale, a unui comportament adecvat în societate).
- **Servicii de angajare în muncă:**
 - Inclusivă – consiliere la locul de muncă pentru zece persoane angajate; profil vocațional și îndrumare profesională pentru treizeci de tineri
 - Atelier de muncă protejată – o brutărie în cadrul căreia vor activa șase tineri care au absolvit cursul de calificare obținând diploma de brutar
- **Grădina și sera** - activități lucrative la grădină, în seră și în livadă, unde fiecare beneficiar își are propriile sarcini și activități.
- **Sprijin și consiliere familială** pentru familiile adulților cu dizabilități intelectuale. Organizăm întâlniri cu părinții beneficiarilor din centru. Subiectele teoretice de interes se dezbate la aceste întâlniri, după care părinții pot discuta liber tema propusă.
- **Viața socială și activități recreative** - școală de vară anuală pentru auto-reprezentanți, Clubul Pentru Voi (disco, concursuri, jocuri, aniversarea zilelor de naștere).
- **Alte servicii și activități** - transportul la /de la Centru, mic dejun și prânz, snoezel – stimulare multi senzorială și relaxare, club de calculatoare, asistență socială, fizioterapie, hipoterapie, asistență medicală, consultanță psihologică (evaluare, psihodiagnoză, terapie)
- **Auto – reprezentarea:** - auto-reprezentanții din centrul nostru au participat la diverse evenimente la Strasbourg, Bruxelles, Budapesta, Atena și Timișoara; se organizează sesiuni de instruire pentru 80 de auto-reprezentanți din cadrul centrului.

Finanțatori: Consiliul Local Timișoara, Fundația „Pentru Voi”, „Prietenii Speranței” – Olanda, Clubul Rotary Elst din Olanda, WACR din Olanda, ANPH, Shirley Hoare (UK), Cooperative Dutch Foundation - Olanda .

8. Fundația "Pentru Voi" Servicii rezidențiale: DINU, DINA, și LAURA

DINA, DINU și LAURA sunt module externe ale Centrului Pentru Voi, fiind servicii comunitare:

1. tip „locuință protejată” care oferă condiții de viață normale pentru persoane.
2. tip „centru de instruire” pentru deprinderea abilităților de a trăi independent.

Scopul programului: integrarea în comunitate a adulților cu dizabilități intelectuale.

Obiective:

- promovarea dezinstituționalizării ca metodă de a îmbunătăți calitatea vieții persoanelor cu dizabilități intelectuale
- crearea modelelor de serviciu pentru adulții cu dizabilități intelectuale: locuința protejată și trăire independentă.

Beneficiarii: 21 de persoane cu dizabilități intelectuale provenite din instituții sau din familii dezavantajate din puncte de vedere social.

Apartamentul DINA este situat într-un bloc obișnuit. O parte din beneficiarele care locuiesc la DINA frecventează de luni până vineri Centrul de zi Pentru Voi, între orele 08.00 și 16.00. Altele lucrează, fiind integrate în locuri de muncă obișnuite. În cadrul apartamentului beneficiarele desfășoară activități de autogospodărire, de dezvoltare a abilităților sociale și de petrecere a timpului liber.

Casa DINU este situată în comuna Săcălaz, la aproximativ zece km de Timișoara. Beneficiarii proiectului DINU locuiesc în această casă și lucrează în grădina casei, litografiază icoane în atelierul de tâmplărie sau lucrează, fiind integrați în locuri de muncă obișnuite. Ei se află în permanență sub îndrumarea unui leader de grup. Actualmente se construiește în cadrul modulului DINU o brutărie în care vor lucra șase tineri beneficiari. Brutăria va avea și un magazin de desfacere a pâinii de la care se pot aproviziona locuitorii comunei Săcălaz.

Apartamentul LAURA, situat în Timișoara, are trei camere și în el locuiesc trei beneficiare ale centrului Pentru Voi. Cele trei beneficiare trăiesc independent, fără supraveghere permanentă. O pedagogă asigură supervizarea lor, le vizitează, de câteva ori pe săptămână și de câte ori intervine o situație de criză. Cele trei beneficiare au fiecare un loc de muncă și beneficiază de consiliere din partea serviciilor de angajare în muncă oferite de centrul „Pentru Voi”.

Finanțatori: Consiliul Local Timișoara, Fundația „Prietenii Speranței” – Olanda, Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) ANPH – Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Colegiul RIJN din Olanda.

9. Asociația Handicapaților Somatici din România, București: Programul Centru de Recuperare și Reintegrare Socială

Prin programele derulate de asociație se urmărește ameliorarea și îmbunătățirea condițiilor de viață ale tuturor persoanelor cu nevoi speciale, indiferent de sex, etnie, convingere religioasă.

Centrul de recuperare și reintegrare socială

A. Activitatea de recuperare medicală se desfășoară atât în cabinetele medicale ale asociației cât și la domiciliu, în următoarele domenii: medicină generală și internă – EKG, stomatologie, psihologie, fizioterapie, kinetoterapie și masaj;

B. Activitatea de reintegrare socială a persoanelor cu dizabilități

Centrul de prestări servicii la domiciliu are ca scop îngrijirea calificată la domiciliu a tuturor persoanelor în nevoie, indiferent de vârstă, care nu se pot îngriji singure sau a căror familie nu le poate asigura îngrijirea necesară.

C. Program de consiliere, integrare și reintegrare socială și profesională, creșterea capacităților de autoajutorare și a gradului de independență pe toate nivelele vieții comunitare: social, familial, pentru femeile și tinerile cu dizabilități, precum și pentru toate persoanele aflate în situații dificile ale vieții.

Proiectul: consiliere și integrare socială pentru femeile cu dizabilități

Scopul: creșterea gradului de integrare socială a femeilor cu dizabilități

Obiective:

- creșterea gradului de integrare profesională
- creșterea capacităților de ajutorare și a gradului de independență

Beneficiari: 18 serii a 30 de persoane – curs de pregătire în meseria de îngrijire și supraveghere la domiciliu.

Finanțatori: Primăria sectorului 5, București, Phare.

10. Fundația Alpha Transilvania –Institutul pentru Reabilitarea și Integrarea Persoanelor cu Dizabilități – IMPACT, din Târgu Mureș: Proiectul „Perseverența”

Perseverența este un centru de îngrijire și recuperare de zi pentru copii cu dizabilități severe, cu vârsta cuprinsă între 3 – 16 ani, de pe raza orașului Târgu Mureș și a județului Mureș. Se oferă servicii specializate care să conducă la integrarea lor în comunitate, într-un mediu care pune în valoare potențialul individual al fiecărui copil.

Scopul centrului: creșterea calității vieții copiilor cu dizabilități severe neuro–psihice–motorii și a familiilor acestora.

Obiective:

- diminuarea consecințelor handicapului (mental și fizic),
- îmbunătățirea gradului de independență, a comunicării și integrării sociale a acestor copii,
- promovarea imaginii persoanelor cu dizabilități severe neuro–psihice–motorii și schimbarea mentalității greșite care există cu privire la aceste persoane.

Beneficiari direcți:

- 36 de copii dizabilități severe incluși în activitatea zilnică a centrului
- 15 copii cu dizabilități severe incluși în serviciile ambulatorii
- familiile acestor copii.

Beneficiarii indirecti:

- comunitatea locală
- specialiștii care lucrează în domeniu
- persoanele cu dizabilități severe neuro–psihice–motorii din Târgu Mureș și împrejurimi.

Activități:

Pentru cei 36 de copii între 3 și 16 ani incluși în programul zilnic al centrului:

- diagnostic și evaluare;
- intervenție individuală și de grup (logopedie, kineto– hidroterapie, psihoterapie, art – ergoterapie);
- programe educative (în grupe de 6 copii, fiind asistați de psihopedagogi și infirmieri);
- îngrijire de bază timp de 8-9 ore (supraveghere permanentă, asigurarea igienei corporale);

Pentru copiii incluși în programul de serviciu la domiciliu:

- evaluarea multidisciplinară;
- terapie.

Parteneri: Fundația Alpha Transilvană și Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului Mureș (DGPDC)

11.Societatea Română Speranța, Timișoara **Sprrijin și cămin pentru copii cu dizabilități intelectuale din familii în situații de criză**

Scop: susținerea familiilor cu copii cu dizabilități intelectuale, pe perioada unor crize familiale (orice eveniment petrecut în cadrul familiei care o împiedică să poată acorda îngrijirea necesară copilului cu dizabilități intelectuale: situația conflictuală în familie, familie în curs de destrămare, epuizare fizică și /sau nervoasă a părinților, boală, deces, deplasare în afara localității pentru rezolvarea unor probleme de familie, mutare într-o noua locuință).

Obiective:

- sprijinirea familiei
- prevenirea situației de criză în familiile cu copii cu dizabilități intelectuale
- evitarea abandonului și instituționalizării copiilor cu dizabilități intelectuale în urma unor crize familiale
- crearea unui serviciu comunitar pentru familia în criză care să includă pentru copilul cu dizabilități intelectuale căminul pe termen scurt.

Beneficiari : 226 copii cu dizabilități intelectuale din Timișoara care nu beneficiază de nici un serviciu comunitar; 75 de copii din centrul de zi.

Activități: Se încearcă ameliorarea crizei prin consiliere parentală și se intervine prin ajutorarea materială acolo unde situația o impune. În cazul acutizării crizei, copiilor li se oferă un loc în căminul de înlocuire parentală și asistență de specialitate. În timpul zilei copiii sunt transportați la Centrul de zi „Podul cel Lung” unde pot beneficia de toate serviciile acestuia. După o perioadă de aproximativ 12 zile, timp în care se încearcă depășirea crizei, copiii se întorc în familiile lor. În faza următoare se urmărește evitarea repetării crizei prin consiliere parentală și implicarea părinților în activități diverse (ședințe cu părinții, întâlniri cu specialiști, activități de loisir, activități educativ – recreative desfășurate la tabăra societății din localitatea Râu de Mori din masivul Retezat).

Finanțatorii proiectului (în perioada octombrie 2000 – decembrie 2003):

Centrul de Politici Sociale și Servicii de Sănătate – București
Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap – București
Co-operating Netherlands Foundations, Olanda
Mechtild și Hubertus Gollnick, Germania
Temeswar AG, Germania
Shirley Hoare, Anglia, Hannes Schmidt, Austria, Anita și Hansjörg, Austria
Lebenshilfe Salzburg, Austria
Membri ai Asociației Româno-Germane din Berlin, Germania
Ministerul Bavarez pentru Muncă și Ordine Socială, Familie și Femei din München, Germania

Parteneri: Mitropolia Banatului

12. Asociația „Phoenix Speranța”, Mediaș Proiectul „ACCES EGAL PE PIAȚA MUNCII”

Justificare: La nivelul municipiului și zonei Mediaș nu există alternative pentru persoanele cu dizabilități tinere sau adulte, ele fiind nevoite să își petreacă timpul izolate în familie.

Scop: Integrarea socio-profesională a persoanelor cu dizabilități prin orientare profesională și pregătire adecvată pentru accesul pe piața muncii.

Obiective:

- Înființarea unui centru de orientare profesională.
- Înființarea centrului de pregătire profesională.
- Angajarea unui număr de cinci tineri pe piața liberă a muncii.

Beneficiari: Un grup de 35 de tineri cu dizabilități din Mediaș și împrejurimi.

Activități:

Proiectul urmărește pregătirea persoanelor cu dizabilități în vederea facilitării accesului la piața muncii. În acest scop s-a adăugat centrului de zi existent un modul de orientare profesională și ergoterapie și un centru de pregătire profesională pentru tineri și adulți cu dizabilități având în componență ateliere de croitorie, tâmplărie, patiserie și informatică. Aici se realizează evaluarea complexă a abilităților, se desfășoară activități de instruire și abilitare manuală.

- Achiziționarea și dotarea cu aparatura necesară a atelierelor
- Selecția și angajarea personalului
- Contactarea și selecția beneficiarilor
- Evaluarea inițială a beneficiarilor și repartizarea pe ateliere
- Desfășurarea activităților de instruire
- Identificarea și contactarea potențialilor angajatori
- Medierea angajării inclusive pentru tinerii apti de muncă

Parteneri: Fundația Mediensis 1998, Primăria Mediaș, Marellan Groep – Olanda, Empatec NV, Sneek, Olanda.

13. Asociația ARPEHAM

Centrul de Zi pentru Persoane cu Handicap Mintal Sever

Asociația Română pentru Persoane cu Handicap Mintal (ARPEHAM) este o asociație non profit, non guvernamentală, necondiționată politic sau religios, înființată în anul 1990, la inițiativa unui grup de părinți. Activitățile asociației sunt bazate pe voluntariatul părinților și este structurată pe următoarele comisii: educație, socială, buget și strângere de fonduri, administrativă, informare–comunicare, cultural–sportivă, medicală, meserii. Asociația urmărește organizarea de filiale zonale în funcție de numărul de membri din teritoriu. Există deja filiale ale asociației în: Mediaș, Slănic Prahova, Sprint ARPEHAM – București.

Scopul asociației:

- integrarea, socializarea și educarea persoanelor cu dizabilități intelectuale,
- schimbarea modului în care aceștia sunt percepuți în societatea românească centrală.

Obiectivele asociației:

- să intervină pe lângă forurile competente, militând pentru dezvoltarea și modernizarea serviciilor de recuperare complexă, precum și a serviciilor sociale și educativ profesionale.
- să informeze pe cei interesați și opinia publică asupra posibilităților de tratament, educație și integrare socio–profesională a persoanelor cu dizabilități intelectuale.
- să faciliteze accesul persoanelor cu dizabilități intelectuale, susținătorilor acestora și specialiștilor la informație, întâlniri, schimburi de experiență în domeniul tratamentului și al recuperării, prin intermediul unei largi colaborări cu grupuri și organizații cu profil asemănător din țară și străinătate.

Beneficiarii: 120 de copii, adolescenți și adulți

Activitatea ARPEHAM:

- Centrul de Zi pentru Copiii cu Dizabilități Intelectuale Severe: patru clase, 22 de copii, masa și transportul asigurate;
- Achiziționarea unei clădiri necesare desfășurării activităților;
- Ateliere protejate care oferă servicii de recuperare prin muncă a tinerilor cu dizabilități intelectuale – trei ateliere cu un număr total de 32 de tineri;
- Amenajarea și dotarea atelierelor cu aparatura necesară;
- Organizarea a două seminarii internaționale: “Familie și handicap” și “Modalități de integrare și Optimism”;
- Activități cultural–sportive: tabere și excursii în România, competiții sportive, Clubul Adolescentului, spectacole artistice;
- Promovarea programelor asociației;
- Activității de strângere de fonduri.

Parteneri: Ministerul Educației și Învățământului, Organizația Darezicht– Olanda și Comunitatea Betzdorf – Luxemburg.

14. Centrul „PRIMĂVARA” Reșița Centrul pilot de educație specială și recuperare pentru copii

Activitatea centrului pilot de educație specială și recuperare pentru copii „PRIMAVARA” se adresează copiilor între 0-18 ani cu deficiențe neuro-psiho-motorii, elevilor din școlile publice cu tulburări de dezvoltare și dificultăți de învățare, părinților, studenților, cadrelor didactice și personalului specializat din unități care au ca beneficiari copii.

Ca **instituție pilot**, centrul PRIMĂVARA acorda:

- servicii de intervenție timpurie și primară, internare pe termen scurt în scopul observării, evaluării și stabilirii programului complex de intervenție individualizat, conform modelului scandinav / internațional adaptat în România.
- programul - educativ și recuperator - se poate desfășura în cadrul Centrului în grup la nivel preșcolar și școlar (învățământ primar) sau /și individual, prin programe și terapii specifice: psihologie, psihopedagogie, kinetoterapie, ajutor cu echipament tehnic adaptat, consiliere, etc.
- în cadrul programului școlar sunt oferite programe educative pe calculator pentru următoarele discipline: arta conversației în doi, comunicare prin muzică, matematica în imagini, dezvoltarea vorbirii.

Activitatea de **Centru Resursă** se desfășoară în favoarea a șapte grupuri-țintă:

- **Copiii / elevii** cuprinși în programe de integrare educativă beneficiază, prin convenții de colaborare inter-școli, de program de sprijin (depistare, evaluarea potențialului de dezvoltare, curriculum adaptat individual, terapii specifice, consiliere, intervenție timpurie) asigurat de psihopedagogii din Centrul PRIMĂVARA.
- **Părinți** – Centrul Primăvara organizează cursuri, dezbateri, activități de consiliere familială, întâlniri de grupuri de interese etc., pe teme solicitate de participanți.
- **Femei, mame** ale copiilor cu dizabilități: îndrumarea pentru elaborarea unui “Ghid pentru părinți”, consiliere în caz de abuz, acțiuni de socializare, consultanță socio-juridică, acțiuni pentru susținerea imaginii de sine.
- **Cadre didactice** din grădinițe și școli. Psihopedagogi cu experiență, formatori în educație integrată și formatori naționali pentru activitatea de voluntariat sunt lectori ai cursurilor teoretice și practice organizate de Centrul PRIMĂVARA în colaborare cu Casa Corpului Didactic, care au ca scop inițierea cadrelor didactice interesate de activitatea de integrare și munca în parteneriat: elev - elev, elev - profesor, profesor - părinte, profesor - profesor și a voluntarilor (selecție, instruire, evaluare).
- **Copiii** din alte instituții (centre de plasament, centre de recuperare, școli speciale). Pe baza de convenții județene / naționale, centrul poate asigura desfășurarea unor programe de sprijin pentru copii în cadrul instituțiilor în care trăiesc / învață. Astfel, beneficiarii activității din Centrul PRIMĂVARA sunt, indirect, mai mulți copii deoarece personalul instituțiilor partenere este inițiat în a acorda sprijinul necesar și adecvat tuturor copiilor din instituțiile respective. În perioada vacanței de vară, centrul își propune organizarea unei tabere cu scop de recuperare și loisir.
- **Studenții** de la facultăți de psihologie, psihopedagogie, pedagogie de recuperare, kinetoterapie, pedagogie socială, asistență socială pentru care Centrul PRIMĂVARA organizează stagii de practică.
- **Personal din alte instituții** (centre de plasament, centre de zi, asociații, fundații, etc.)

Parteneri: NIZW Utrecht, Olanda, Universitatea din Utena, Lituania, Kvinherad Comprehensive School, Husnes, Norvegia, Training 2000 Mondavia, Italia.

15. Fundația „Îngerii Speranței” Lugoj: Centrul de zi și Centrul Rezidențial de Recuperare și Reabilitare

Fundația „Îngerii Speranței” din Lugoj este o organizație caritativă, neguvernamentală, non – profit, care a luat ființă în 1994. Membrii acesteia sunt atât familii cu copii cu dizabilități intelectuale și polihandicap, cât și persoane fizice sau juridice dispuse să sprijine material și spiritual persoanele cu nevoi speciale. În prezent, fundația numără peste 410 membri, din care 210 sunt copii și 50 sunt voluntari.

Fundația asigură gratuit persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora servicii și consiliere de natură tehnică, medicală, juridică sau de orice altă natură, îndrumare, sprijin și consultanță, pentru ca aceștia să beneficieze, fără discriminare, de facilitățile oferite prin lege. Fundația „Îngerii Speranței”, împreună cu Centrul de zi și Centrul Rezidențial de Recuperare și Reabilitare, realizează numeroase programe de terapie recuperatorie și educațională.

Obiective de viitor: evitarea instituționalizării persoanelor cu dizabilități mintale sau polihandicap; înființarea unui Centru Pilot - locuințe protejate pentru tinerii dezinstituționalizați.

Servicii:

- asistență socială la domiciliu;
- abilitare lucrativă pentru persoanele cu dizabilități în ateliere protejate de: țesut covoare, croitorie, tâmplărie, bucătărie;
- formarea profesională a voluntarilor;
- ajutoare în situații de urgență sau criză;
- asistență educațională;
- consiliere parentală;
- educație și pregătire igienico–sanitară;
- consultanță juridic;
- hot-line pentru copiii abuzați;
- cursuri de pregătire și perfecționare profesională;
- proiectele: Voluntar Corpul Păcii, „Micii Bucătarii”; „Prânzul Creștin” pentru familii în dificultate;

Fundația „Îngerii Speranței” desfășoară o strânsă colaborare cu Centrul de Zi „Îngerii Speranței”, cu Centrul rezidențial de Recuperare și Reabilitare, instituție publică bugetară, ce cuprinde două unități:

- **Centrul de Zi**, cu o capacitate de 60 de locuri, asigură, 5 zile pe săptămână, oferă servicii cum ar fi: transportul dus–întors, mic dejun și prânz, ajutoare materiale și consultanță juridică, servicii complete de recuperare și reabilitare etc. Din programele derulate amintim: terapie și educație prin muncă, instruire școlară și pedagogică, educație creștină, având la dispoziție sala de meloterapie, teren de joacă și relaxare, atelier mecano–energetic, atelier de tâmplărie etc.
- **Centrul Rezidențial de Recuperare și Reabilitare**, cu o capacitate de 45 de locuri, oferă servicii complete în regim non–stop.

Finanțatori: S.C. Interspizen Lugoj, Hubertus Gollnick.

16 . Asociația Langdon Down Oltenia Centrul educațional Teodora (ALDO-CET)

Proiectul Centrul Educațional Teodora s-a realizat ca urmare a parteneriatului dintre ALDO - CET, Organizația World Vision România și Reprezentanța UNICEF în România.

ALDO – CET, asociația părinților copiilor cu sindromul Down, legal constituită în 09.01.2001, are drept misiune promovarea și susținerea dezvoltării copiilor și tinerilor cu sindrom Down și a familiilor lor, prin crearea și aplicarea unor servicii corespunzătoare, care să le permită atingerea potențialului maxim într-o societate care să-i respecte și să-i aprecieze.

World Vision România derulează programe de ajutor de urgență și dezvoltare în beneficiul săracilor, vizând în special copiii, familiile lor și comunitățile.

Reprezentanța UNICEF vizează protecția copiilor, mai ales a celor din grupuri vulnerabile – copiii din familiile sărace sau marginalizate, abandonati, aflați în îngrijire rezidențială pe termen lung, cu dizabilități, copii străzii, cei afectați de SIDA.

Scopul proiectului: Amenajarea Centrului Educațional Teodora – centru de zi pentru 20 de copii cu dizabilități din Băilești.

Obiectivele proiectului:

- Realizarea de programe individualizate, care să cuprindă servicii integrate privind educația, îngrijirea sănătății, asistența terapeutică și asistența socială.
- Dezvoltarea activităților sportive, recreative și sociale, prin acțiuni interactive cu copiii din sistemul învățământului de masă, progresiv, în medie de trei ori pe săptămână, individual și în grupuri mici.
- Începerea și dezvoltarea graduală a cooperării educaționale între Centrul Educațional Teodora și școlile de masă din Băilești.
- Organizarea unor activități de schimbare a atitudinii sociale față de copilul cu nevoi speciale și familia lui.
- Oferirea de ajutor pentru familiile în nevoie pentru dezinstuționalizare
- Integrare în familie și pentru a preîntâmpina instituționalizarea.

Beneficiari: 20 de copii cu dizabilități și familiile lor.

Activități: În Centrul Educațional Teodora cei 20 de copii beneficiază de educație, îngrijirea sănătății, asistență terapeutică și asistență socială. Deoarece majoritatea beneficiarilor nu au părăsit niciodată cadrul familial s-a trecut prin următoarele etape de lucru: s-a lucrat cu copilul la domiciliu pentru ca acesta să capete încredere în persoana nouă care apărea în viața sa, astfel evitându-se frustrarea și izolarea acestuia; al doilea pas a constat în părăsirea spațiului familial, având acordul părinților, și s-a început un program de ieșiri în parc, oraș, vizite în grădinițe și școli, împreună cu copilul, acest lucru făcându-se gradual. Apoi s-a lucrat în grupuri mici, urmărindu-se acomodarea și comunicarea între ei și echipă. Centrul militează pentru „educația inclusivă” – educarea copiilor cu dizabilități în mijlocul copiilor obișnuiți, dându-le posibilitatea de a se cunoaște reciproc, de a se accepta unii pe alții, pentru a-și împărtăși propriile trăiri și așteptări.

Ca urmare a evaluării, toți copiii propuși au primit certificate de orientare școlară fiind integrați individual în școala de masă.

Finanțatori: UNICEF, World Vision International, Fundația Principesa Margareta a României, ANPH, Uniunea Europeană.

Parteneri: Consiliul Local Băilești, Școala generală nr. 4 Băilești.

17. Asociația ESPERANDO BAIA MARE Centru de zi pentru copii cu dizabilități psiho-neuro-motorii

Ani în șir, chiar și după 1989, familiile copiilor cu dizabilități din Maramureș nu au avut nici o posibilitate de a le oferi acestora cele necesare pentru recuperare și integrare. Serviciile care existau, rare și insuficiente, erau incomplete, oferind doar o mică parte din necesarul acestor copii, una din variante fiind instituționalizarea. Părinții au decis, în 2000, că, dacă nimeni nu face ceea ce trebuie, o vor face chiar ei. În februarie 2001 era autorizată Asociația Esperando, iar în octombrie 2001 era înființat primul centru de zi pentru copii cu dizabilități din Maramureș. Proiectul a fost realizat pentru a oferi copiilor cu dizabilități din Baia Mare și împrejurimi un loc în care aceștia să beneficieze de servicii complexe și integrate de recuperare, incluziune, educație. În același timp, familiile lor beneficiază de consiliere și sprijin.

Scop: recuperarea, educarea și integrarea în societate a copiilor și adolescenților cu deficiențe neuro-psiho-motorii și senzoriale, sprijinirea și consilierea familiilor acestora și stimularea rolului familiei și al societății civile în prevenirea instituționalizării și a consecințelor ce decurg din aceasta.

Obiective:

- Recuperarea psiho-neuro-motorie a copiilor cu dizabilități
- Educarea lor în măsura posibilităților lor.
- Integrarea lor în colectivitate și în societate.
- Sprijinirea și consilierea familiilor lor

Beneficiari: 15 copii cu vârste cuprinse între 1 și 17 ani, cu dizabilități psiho-neuro-motorii și familiile lor.

Activități: transport zilnic la și de la centrul de zi a 15 copii, kinetoterapie, psihoterapie, logopedie, educație, ludo-terapie, ergo-terapie, servirea mesei, activități recreative; spectacole; ieșiri în parc, Grădina Zoologică, la iarbă verde, întâlniri cu copiii din școli și din oraș, reprezentarea intereselor copiilor cu dizabilități și a familiilor lor

Parteneri: Consiliul Local / Primăria Baia Mare, Inspectoratul Școlar al Județului Maramureș, Fundația Kelsen Bița,

Finanțatori: Fundația Principesa Margareta a României, ANPH

18. Obstacole în calea dezvoltării serviciilor comunitare pentru persoane cu dizabilități intelectuale

Seminarul „Exemple de Bună Practică din Domeniul Serviciilor Comunitare privind Copiii și Tinerii cu Dizabilități Intelectuale din România” organizat de România Inclusivă, cu sprijinul UNICEF, a avut loc în perioada 20 – 21 iunie 2003 la București. La seminar au participat: domnul Președinte ANPH, Constantin Stoenescu, reprezentanta Președinției Române, doamna Anca Chișer, reprezentantul Guvernului, domnul Horia Pop, reprezentanta UNICEF, doamna Aurora Toea, din partea ANPCA, doamna Izabela Popa, precum și reprezentanți ai celor 19 organizații membre ale Federației România Inclusivă. În cadrul seminarului s-au prezentat atât exemplele de bună practică din domeniul serviciilor comunitare, cât și obstacolele pe care le-au întâmpinat asociațiile în calea implementării acestor servicii. Acestea sunt:

1. Obstacole legislative în calea dezvoltării serviciilor comunitare. Legislația prevede că pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare sunt necesare o suită de încăperi. Aceste reglementări sunt potrivite pentru instituțiile mari, dar sunt total neadecvate caselor de grup și locuințelor de tip familial. De asemenea, reglementările legislației contabile sunt nepotrivite acestor tipuri de servicii mici, cu puțini beneficiari. Întocmirea tuturor documentelor contabile solicitate de legislația românească împovărează inutil activitatea personalului din casele de grup.
2. Aplicarea unui dublu standard în finanțarea serviciilor furnizate de ONG-uri pe de o parte și instituțiile publice de protecție specială pe de altă parte.
3. Mentalitatea comunității față de persoanele cu dizabilități intelectuale. Problematika persoanelor cu dizabilități a fost prezentată în media ca o problemă de caritate, filantropică și nu ca o problemă de drepturile omului. Aceasta a dus la perpetuarea prejudecăților defavorabile.
4. Centralismul excesiv care domină sistemul de protecție. ANPH ar trebui să fie autoritatea care controlează calitatea tuturor serviciilor oferite persoanelor cu dizabilități intelectuale, conform standardelor de calitate. Autoritățile locale (eventual în parteneriat cu ONG-urile) ar trebui să fie responsabile pentru managementul și finanțarea serviciilor.
5. Lipsa unei finanțări coerente și durabile pentru serviciile furnizate de ONG-uri.
6. Lipsa de colaborare între diferitele organisme guvernamentale.
7. Lipsa de stimulare sau motivare a personalului care lucrează cu persoanele cu dizabilități intelectuale, inclusiv financiar. Salariul mediu din domeniul social este mult mai scăzut decât salariul mediu pe economie.
8. Nerespectarea legilor și felul diferit de interpretare a lor, din cauza unor formulări ambigue.
9. Legislația românească nu este în concordanță cu Directiva 192 a U.E. privind nediscriminarea la locul de muncă (de exemplu: pentru cei care doresc să se angajeze ca îngrijitori este necesar absolvirea școlii generale, iar pentru a urma un curs de coafură este necesară absolvirea liceului).
10. Corupția existentă uneori la nivelul factorilor de decizie.

11. Lipsa de informare reciprocă și comunicarea, deficitară uneori, între autoritățile publice și ONG-uri.
12. Lipsa de informare a ONG-urilor privind posibilităților de finanțare pentru propunerile de proiect.
13. În unele orașe, comisiile de expertiză nu recomandă persoanelor cu dizabilități serviciile furnizate de asociații.
14. Lipsa de facilități: scutire de taxe pentru teren, clădiri, mijloace auto, pentru asociațiile care oferă servicii sociale gratuite.
15. Disproporția existentă între costul mediu lunar al unui adult cu dizabilități din instituții (suma disponibilă pentru un adult diferă de la o instituție la alta, poate ajunge la 4.000.000 lei /lună) și în comunitate (ajutorul special pentru un adult care trăiește în comunitate este de 1.250.000 lei /lună).

România Inclusivă

România Inclusivă este o organizație națională neguvernamentală și non – profit, înființată în data de 10 mai 1992, care are 22 asociații membre (din București, Timișoara, Lugoj, Cluj, Baia Mare, Zalău, Craiova, Constanța, Cehu Silvaniei, Sibiu, Bistrița, Reșița, Târgu Mureș, Mediaș). Din anul 1994 România Inclusivă este membră a Inclusion International iar din 2001 membru al Inclusion Europe. Este finanțată de: UNAPEI, Franța; PMAG (vezi mai jos) Inclusion International; Uniunea Europeană.

Scop: Creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități intelectuale și a familiilor lor.

Activități:

- Lobby pentru o legislație în concordanță cu Regulile Standard ale ONU.
- Advocacy la nivel național pentru persoanele cu dizabilități intelectuale.
- Promovarea serviciilor pe baze comunitare, ca alternativă la instituții.
- Reprezentarea intereselor asociațiilor membre în colaborarea cu organizațiile internaționale și instituțiile guvernamentale.
- Sprijinirea asociațiilor membre în vederea protejării drepturilor civile, sociale, precum și a demnității persoanelor cu dizabilități.
- Este membru în Consiliul Național Consultativ de Dialog Social și reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități intelectuale în elaborarea politicilor sociale de către Parlament, Guvern și organismele guvernamentale.
- Lobby pentru implementare Strategiei Naționale privind Protecția Specială și Integrarea Socială a persoanelor cu dizabilități.

Grupul de Mobilizare al Părinților – PMAG România

Proiectul a început în 1999 și se derulează în colaborare cu România Inclusivă și este finanțat de SHIA, Fundația de Ajutor Internațional a Organizației Persoanelor cu Dizabilități din Suedia, FUB (Suedia) și Inclusion International.

Obiective:

- Adoptarea Strategiei Naționale bazată pe Regulile Standard ale ONU privind egalizarea șanselor
- Adoptarea unei legislații bazate pe Strategia Națională
- Promovarea dezinstituționalizării și a serviciilor alternative pe baze comunitare
- Sprijinirea organizației naționale a părinților

Rezultate:

- adoptarea de către Guvern a Strategiei Naționale privind protecția specială și integrarea socială a persoanelor cu handicap din România,
- participarea la realizarea planului național de acțiune pentru implementarea strategiei de către ANPH și experți olandezi, în cadrul unui proiect Twinning Light,
- redactarea, împreună cu UNICEF, a unei broșuri privind exemplele de bună practică din România în domeniul serviciilor comunitare privind copiii și tinerii cu dizabilități intelectuale.

Activitățile care sunt în prezent în desfășurare sunt lobby la nivel guvernamental pentru adoptarea planului național de acțiune în vederea implementării strategiei și redactarea unui buletin lunar, cu informații de ultima oră din domeniul dizabilității, atât din România cât și din Europa. Buletinul se distribuie asociațiilor membre ale România Inclusivă.

Această broșură a fost tipărită de persoane cu dizabilități intelectuale, în atelierul de tehnoredactare și multiplicare al Fundației „Pentru Voi”, Timișoara, România.
